

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα, 16-9-2024

Αριθ. Πρωτ.: 6189

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αριθ. Εγκυκλίου: 12

Τηλ. : 210-6411526

Προς
τους κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας
και δι' αυτών
στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών της Περιφέρειάς τους

Θέμα: Περιβαλλοντική κρίση, λειψυδρία, και γεωτρήσεις

Ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, ως αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής κρίσης σε παγκόσμια κλίμακα, είναι αυτό της μείωσης των υδατικών πόρων, σε αντίθεση με την ολοένα και μεγαλύτερη αύξηση της ζήτησης, ειδικά στις νησιωτικές περιοχές της επικράτειας, λόγω κυρίως, αλλά όχι και αποκλειστικά, του τουρισμού.

Ήδη οι επιπτώσεις της μείωσης των υδατικών πόρων είναι έντονες και πολλές περιοχές της χώρας βρίσκονται ή αναμένεται να βρεθούν σε ανησυχητική κατάσταση, εξετάζεται δε η λήψη μέτρων από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες προκειμένου να αντιμετωπισθούν στο άμεσο μέλλον

φαινόμενα λειψυδρίας, ειδικά εάν οι βροχοπτώσεις και οι χιονοπτώσεις εξακουλουθήσουν να βαίνουν μειούμενες.

Το ως άνω πρόβλημα επιδεινώνεται, σύμφωνα με τους ειδικούς επιστήμονες, από τη μη ορθολογική διαχείριση των υδάτων, η οποία μάλιστα πολλές φορές λαμβάνει τη μορφή της αλόγιστης χρήσης του ύδατος, τόσο για ύδρευση όσο και για άρδευση.

Σ' αυτή την παρατηρούμενη αλόγιστη χρήση των υδάτων συμβάλλουν ουσιαδώς τόσο οι παράνομες γεωτρήσεις, όσο και η ανέλεγκτη λήψη ύδατος από τις νόμιμες γεωτρήσεις, χωρίς την τήρηση οιοδήποτε ανωτάτου ορίου (πλαφόν) για την ποσότητα που δικαιούνται οι κατά νόμο δικαιούχοι αυτών, ενώ ο αριθμός των παράνομων γεωτρήσεων είναι πολλαπλάσιος των νομίμων. Είναι αμφίβολο εξάλλου αν και πως διασφαλίζεται στις νόμιμες γεωτρήσεις ότι και ο καθορισμός της ποσότητας που λαμβάνει κάθε δικαιούχος καλύπτει σε κάθε περίπτωση τις πραγματικές του ανάγκες για το χώρο στον οποίο υπάρχει γεώτρηση και όχι αυτές που ο ίδιος δημιουργεί με ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, εικονικές π.χ μισθώσεις γειτονικών ακινήτων ή στο πλαίσιο επαγγελματικής καλλιέργειας, πέραν του χώρου αυτού, στον οποίο υπάρχει η γεώτρηση. Την ίδια στιγμή ο υδροφόρος ορίζοντας γλυκού νερού πολλών περιοχών συνεχώς μειώνεται και ουσιαστικά καστρέφεται, αφού κατακλύζεται από την εισροή σε αυτόν αλμυρού νερού.

Για να μην μπορεί συνεπώς, έστω και καθ' υπερβολή, να πει κανείς ότι "στη χώρα μας το νερό το πετάμε", απαιτείται, εκτός από την αυτονόητη επαγρύπνηση των αρμοδίων αρχών με επίταση των ελέγχων σε κάθε κατεύθυνση, ήτοι των γεωτρήσεων βιομηχανιών, αγροτών, ξενοδοχείων και κάθε είδους άλλων επιχειρήσεων και η συνδρομή των Εισαγγελιών όλης της χώρας για τη διασφάλιση, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων μας, της ορθολογικότερης, κατά το δυνατόν, διαχείρισης των υδατικών πόρων όλης της επικράτειας.

Συγκεκριμένα, οι παράνομες γεωτρήσεις, όσο και η ανέλεγκτη λήψη ύδατος από τις νόμιμες γεωτρήσεις, χωρίς την τήρηση οιαδήποτε ανωτάτου ορίου (πλαφόν) για την ποσότητα που δικαιούνται οι κατά νόμο δικαιούχοι αυτών, συνιστούν, εκτός των άλλων και αξιόποινες πράξεις, αφού εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με το ν. 4014/2011 «περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων κλπ» και την ΚΥΑ 146896/2014 (ΦΕΚ 2878/ Β΄ /27.10.2014 «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις»), όπως διορθώθηκε (Β΄ 3142/21.11.2014), τροποποιήθηκε (Β΄ 1435 / 10.7.2015, Β΄ 69 / 22.1.2016, Β΄ 814 / 14.3.2017, Β΄ / 1562/ 24.4.2020) και ισχύει.

Εν όψει των ανωτέρω, θα πρέπει να παρέμβετε δυναμικά εφαρμόζοντας τον Νόμο με τη συνδρομή των αρμόδιων αρχών ελέγχου των παράνομων γεωτρήσεων (Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, αλλά και της ΕΛΑΣ-βλ. και σχετική εγκύκλιο ΑΠ οικ 102135/10.12.2015 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας- Ειδική Γραμματεία Υδάτων- με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με τις αρμοδιότητες των Δήμων και των Περιφερειών σχετικά με τη διενέργεια ελέγχων των όρων των αδειών χρήσης ύδατος και των παραβάσεων των διατάξεων της ΚΥΑ 146896/2014»), από τις οποίες επιβάλλεται να ζητήσετε να σας αποστέλλουν, όταν διαπιστώνουν τις πιο πάνω παραβάσεις, τις εκθέσεις διαπίστωσης αυτών (βλ. άρθρο 12 της πιο πάνω ΚΥΑ), για την εκ μέρους σας αξιολόγησή τους και την άσκηση της ενδεδειγμένης κατά περίπτωση ποινικής δίωξης.

Περαιτέρω, όπως είναι αυτονόητο, πρέπει να διώκεται και η αυθαίρετη επέμβαση στα δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης των ΟΤΑ από ιδιώτες και συγκεκριμένα η κλοπή του νερού, η οποία έχει ως συνέπεια να το στερούνται οι νόμιμοι χρήστες του για την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών τους, όπως ύδρευση και καθαριότητα, αλλά

ενδεχομένως και τη βλάβη των δικτύων αυτών και εν γένει την παρεμπόδιση ή διατάραξη της παροχής στο κοινό νερού (άρθρα 372 παρ.1, 378 παρ.2, 293 ΠΚ κλπ).

Η κατά τα ως άνω εφαρμογή του Νόμου με τη συνδρομή των αρμόδιων αρχών εκτιμάται ως απολύτως αναγκαία στην κατεύθυνση της διασφάλισης, κατά το δυνατόν, της ορθολογικότερης διαχείρισης των υδάτων στην Ελληνική Επικράτεια.

Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεωργία Ευθ. Αδειλίνη

Κοινοποίηση: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Υπουργείο Εσωτερικών
Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη